

Mennene på Reitan

Edvard Didrik Andreas Sivertsen

Edvard var født 31.12. 1869, 1 ½ måned etter at faren hans døde. Han levde sine første ni år sammen med sin blinde mor før hun giftet seg igjen. Stefaren var fra Kjerringøy, og etter hvert fikk Edvard fire søsken, som alle dro til Amerika. Han fikk aldri se dem igjen.

Edvard giftet seg med Agnete Maria Eliasdatter fra Vinkfjord, og de første årene var de husmenn under Ole Arntsen, men i 1898 fikk de skjøte på eiendommen. Det var nok en stor dag da de ble eiere og kunne forvalte garden som de selv ønsket. Edvard var visst ikke så interessert i gardsdrift. Han drev helst som snekker, dro rundt og satte opp hus, mens Agnete tok seg av fjøsstellet, som var hennes store interesse.

Tungt var det nok da huset brant ned helt i begynnelsen av 1900-tallet, og de mistet alt de eide. Men allerede i 1902 flyttet de inn i nytt våningshus, og da ordnet Edvard seg snekkerverksted på loftet og begynte å produsere likkister. Han laget sjøl mye av det verktøyet han brukte, blant annet fins det mange spesialhøvler han har laget.

Som alle andre småbrukere drev Edvard på sjøen, og han prøvde seg også som båtbygger. Spissbåten han laget står ennå i naustet, og det er ikke så veldig mange årene siden den var i bruk. Han satte opp ei fiskebu i Gravnes for å ha et sted å ta inn når de ikke rakk heim til kvelds eller når uværet overrasket dem.

I gamle dager var folk selvforsynt med det meste. De kunne mange håndverk som nå har gått i glemmeboka for de fleste. I naustet står fremdeles barkkaret hvor de beredte garn og huder. Skinn ble brukt både til fottøy, til seletøy, til vesker og mapper og til forskjellige reparasjoner. I smia eller eldhuset fins ennå rester av det utstyret de brukte for å smi f.eks. gangjern, kroker, bolter og annet de trengte på garden. Den store blåsebelgen i grua forteller at det måtte sterk varme til når jern skulle formes. Som andre småbrukere i sin generasjon måtte Edvard mestre mange oppgaver for å holde livet i gang under enkle forhold. De hadde ikke store krav, men var fornøyd når folk og dyr var friske og ingen led nød av noe slag.

På slutten av 30-tallet lot Edvard garden skjøtes over på sønnene Eivind og Hans. Da var han omkring 70 år gammel, og både han og Agnete hadde sannsynligvis oppnådd å få alderstrygd. Edvard døde våren 1949.

Eivind Johan Marius Sivertsen

Eivind ble født i Alvenes 7. august 1896 i det gamle huset som brant ned noen få år senere. Hele livet levde han i Alvenes, men en periode i ungdommen arbeidet han på Svalbard. Når han ikke var opptatt med arbeid på gården, var han for det meste på sjøen. Han fisket stort sett med garn, men brukte selvfølgelig også andre fiskeredskaper, f.eks. jukse og line. Noen vintrer var han sammen med Johan Andorsen. Det var spennende å være i fjæra når de kom i land. Når de hadde garna djupt i sjøen, var det ofte sjeldne fisker i fangsten. De brukte en påbygd nordlandsbåt, en såkalt kjeks, med en tre hesters Saab. Motoren måtte varmes med ei lampe før den kunne startes, noen ganger kunne det ta lang tid. Når vi dro på tur med motorbåten, på handelstur til Nordfold eller på bærplukking til Belkjosen, virket det evig langt fordi båten gikk så seint, og motoren bråket sånn at det var umulig å prate sammen.

Eivind holdt båtene i god stand, tjærebreddet dem, malte og reparerte. Når han brukte motorbåten,

var han ofte i sving med grease og olje. Ingen ting skulle gå tørt eller ruste. Vi onkelungene satt rett som det var på kammerloftet og « la i « garnnålene når han bandt eller bømte garn. Eivind var flink til å sørge for at det var fisk nok av forskjellige slag i husholdninga.

På 50-tallet var Eivind i Lofoten i flere sesonger. Han var sammen med kalvdalingene, og de hadde Ballstad som hovedbase. Vi opplevde nok Lofoten og alt som hadde med den delen av livet å gjøre, gjennom naboene, men de gangene Eivind var i Lofoten, ble vi også en del av lofotferdene, -brev og -gavene. Da fikk også spenningen med å se etter båtene utpå våren når de var ventende heim, en større betydning for oss.

Fra ungdommen av var Eivind interessert i foreningsarbeid. Han var formann i Lakså Kristelige Ungdomsforening i 1937. 26. september 1937 var han med og stiftet Nordfold Nordre Fiskarlag og ble valgt til formann. Han var med i arbeidet for å få satt opp ei minnetavle i Nordfold kirke over personer fra Nordfold kommune som hadde mistet livet på sjøen. Ei tid var han medlem av Nordfold kommunestyre.

Eivind utførte forskjellig slags småarbeid for naboer og andre fra bygda. På dreiebenken laget han utstyr til korter, vadbein og annet. Han fortinnet kjeler og satte nye botner i kjeler og spann. I yngre dager laget han forskjellige møbler til heimen.

Et annet «arbeid» han drev med, var å sette kopper. Folk kom langveis fra med sine plager og fikk tappet « ondt blod », og påstod at de ble bedre. Blodvannet i det hvitemaljerte vaskefatet og den ekle lukta i huset er minner fra de gangene det foregikk kopping i huset. Dette var spesielt, for vi visste ikke om noen andre som drev med slikt.

Heime sørget Eivind for at det var ved i vedskjåen, og at jordene og potetåkeren ble gjort klare om våren. Han deltok i vanlig fjøsarbeid som foring og melking. På mange måter var han gammeldags og innså ikke så lett at forandringer var nødvendig.

Eivind var en fredelig og omgjengelig mann. Han døde sommeren 1980 og er begravet på Nordfold kirkegård.

Hans Kristian Sivertsen

Hans ble født 2. juli 1905 i Alvenes. Han begynte på skole i det nye skolehuset i Lakså, men husket den tida da «ytterstua» var skolestue, og ungeflokket sprang inn og ut av huset heime.

Da han var ferdig med folkeskolen, rodde han fiske på heimsjøen sammen med faren et år. Etter dette året i fiskebåten, fikk han plass hos skreddermester Wilhelmsen på Rognan, og det ble fire harde år for 17-åringen som ikke hadde vært heimefra før. Wilhelmsen var en meget streng mester og husfar, og mange av lærlingene holdt ikke ut særlig lenge, men Hans bet tennene sammen og bestemte seg for å holde ut. Lærlingene, som hadde kost og losji hos mesteren, måtte delta i forskjellig arbeid på gården. Hans måtte f.eks. bidra med å knuse store tyrirøtter som skulle brukes til brensel. Ofte lå han om nettene og hadde så ondt i armene av dette arbeidet at han hadde vanskelig for å sove. Sengeplassen hans var på verkstedet, der han dro fram en slags kasse som han sov i. Blant stoff og filler var det mye støv. Han var derfor alltid glad når han om våren kunne flytte ut i et av uthusa og sove der. Men han fortalte også om trivelige år i ungdomsmiljøet på Rognan.

Etter læretida sydde Hans ei tid i Nordfold. Senere ble han ansatt på verkstedet hos Sætereng i Sulitjelma. Da han døde, overtok Hans verkstedet en gang på 30-tallet.

Han hadde flere lærlinger på verkstedet i Sulis, deriblant flere fra Folda. Arbeidsmengden var stor, for på den tida var det lite konfeksjon å få tak i.

Mary, fra Sulis, og Hans giftet seg i Nordfold kirke i 1939. De første krigsårene bodde familien i Sulitjelma, men i 1942 flyttet de til Alvenes. Under krigen og lenge etterpå var det ikke lett å få

kjøpt stoff, men folk sendte filler og ull til fabrikker og fikk tøy tilbake.

Det var slitsomt å drive som skredder uten strøm, vei og telefon. Karbidlyktene gav godt lys, men de var upålitelige. Det ble bedre da petromaksen kom. Strykejernene måtte varmes på komfyren, og der skulle også maten kokes, og det var ingen god kombinasjon. Når kundene skulle prøve klærne eller av andre grunner måtte kontaktes, var det tungvint å ikke ha telefon i huset. En stor del av 40-tallet måtte man til Lakså for å ringe. Noen ganger kom kundene til skredderen, andre ganger dro han til dem. Han fraktet arbeidet i ryggsekken, og når han kom til Lakså, tok han sykkel fatt. Han syklet langt utover Nordfold-stranda, til flere steder i Leiranger og Steigen. Når det var vinterføre, måtte han ofte gå, og veiene var ikke alltid brøytet. Han kunne komme stuptrøtt heim fra slike turer, vassende i djup snø.

En vinter på 40-tallet arbeidet Hans i Sørreisa, og på slutten av 40-tallet arbeidet han på Gjøvik der han tok svenneprøven i skredderfaget og ble mester. I flere perioder arbeidet han i Bodø, siste gang på Bodø konfeksjonsfabrikk, BOKO. Men før BOKO hadde han vært ca 10 år i Oslo. Dit dro han mot slutten av 50-tallet da det var lite å gjøre i Alvenes. Folk begynte å kjøpe konfeksjonssyddede klær, og Hans måtte se seg om etter arbeid andre steder. Han reiste av gårde med koffert og sengetøy-sekk, og etter ei stund fikk han arbeid på en konfeksjonsfabrikk i Oslo.

Fra han var en guttunge var Hans interessert i hagearbeid, og det fikk han mer tid til da han ble pensjonist. Han var ivrig opptatt av å gjøre forbedringer heime og kjøpe ting til huset. Han var også svært interessert i slekt, og de siste årene han levde var han nok mye innom hos naboer og snakket om slektskap og om livet i gamle dager. Han og Jørgine i Vika kunne ofte bryne seg på hverandre, og de var slett ikke alltid enige om hvem som husket best og hadde rett.

Hans var et arbeidsjern. Det var unaturlig for ham å sitte med hendene i fanget. Han deltok i alt arbeid både i stue og fjøs. Han var på en måte forut for sin tid, for han snakket aldri om mannfolk- eller kvinnfolkarbeid. For ham var det selvsagt å gjøre det som trengtes uansett hvordan man vanligvis så på forskjellig slags arbeid i heimen. Det var viktig for ham at vi ungene lærte oss å delta i arbeidet på småbruket, både inne og ute. Han sa ofte til oss: Det er ikke noe arbeid som er simpelt eller dårlig, det er måten det blir utført på, som teller. Han roste oss når vi gjorde vårt beste og var stolt når vi gjorde det bra på skolen. Han ville at vi skulle få et lettere liv enn han hadde hatt. I perioder var Hans mye borte fra heimen, også da vi barna var små, og han bodde på enkle hybler. Han var sparsommelig mot seg selv, men raus mot familien sin. Hans døde sommeren 1976 og er begravet på Nordfold kirkegård.